

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 18 augustus 2015

Onderwerp: Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2016-2019

Bijlagen: Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2016-2019; Ontwerpbesluit

1. Inleiding

De Provincie Noord-Holland is eigenaar en beheerder van een infrastructuurnetwerk (kapitaalgoederen) van wegen, vaarwegen, fietspaden en openbaar vervoersbanen dat zeer intensief wordt gebruikt. Dit betreft circa 616 km wegen (zowel enkel als meerbaans), 246 km vaarwegen, 391 km fietspaden en 45 km vrij liggende openbaar vervoerbanen.

De instandhouding van de kapitaalgoederen op de lange termijn wordt vastgelegd in de Nota Kapitaalgoederen (NIKG). In de NIKG staat beschreven welke kapitaalgoederen de Provincie Noord-Holland bezit, hoe en op wat voor kwaliteitsniveau ze in stand worden gehouden en wat de benodigde financiële middelen hiervoor zijn.

De eerste Nota Kapitaalgoederen, met een looptijd tot en met 2015, is in 2011 door PS vastgesteld. De nieuwe versie van de NIKG, met een looptijd tot en met 2019, is nu gereed. In haar kaderstellende rol worden Provinciale Staten gevraagd om de nieuwe NIKG 2016-2019 vast te stellen.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Kaders

De Provincie Noord-Holland heeft de wettelijke zorgplicht over haar kapitaalgoederen. Hierbij heeft zij de ambitie om de functionaliteit en kwaliteit van deze kapitaalgoederen op peil te houden en zodanig het onderhoudsniveau te handhaven dat kapitaalvernietiging wordt voorkomen. De wettelijke zorgplicht en de provinciale ambitie worden uitgevoerd aan de hand van bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsniveaus.

In het coalitieakkoord 'Ruimte voor Groei' blijven de kwaliteitsniveaus gehandhaafd zoals ze in 2011 zijn vastgesteld en in kaderbrief 2014 zijn bijgesteld. De nieuwe NIKG sluit hierop aan. Om aan te sluiten bij de landelijke CROW-systematiek zijn de kwaliteitsniveaus van het R-systeem uit de vorige Nota Kapitaalgoederen omgezet in het ABCD-systeem van de CROW. In de NIKG 2016-2019 worden de volgende beeldkwaliteitsniveaus gehanteerd:

Stroomwegen	B	(R)
Wegen overig	C	(R-)
Fietspaden	B	(R)
Haltevoorzieningen	B	(R)
Vrijliggende busbanen	B	(R)
Vaarwegen	C/D	(Risicogestuurd)
Milieueffecten	B	(R)

Uit inspecties blijkt dat het areaal voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus. Daarnaast laat de Monitor collectieve dienstverlening 2013 zien dat ook de gebruikers van het areaal tevreden zijn over het beheer en onderhoud.

Toename areaal

Sinds 2013 worden de areaalgegevens beheerd in het geautomatiseerde beheersysteem. Het beheersysteem stelt ons in staat om de omvang van het areaal nauwkeuriger te berekenen. De hoeveelheid areaal is toegenomen door het realiseren van nieuwe infrastructuur in de afgelopen jaren. Op basis van de leeftijdsopbouw van het areaal worden een groot aantal vervangingen van kunstwerken voorzien de komende 10 jaar. Voor de wegen wordt de grootste vervangingsgolf na 2025 verwacht.

Bij het realiseren van nieuw areaal worden de beheerlasten over de gehele levenscyclus expliciet betrokken bij de besluitvorming over de investeringskredietaanvraag. De meerjarige kosten voor vast- en variabel onderhoud worden geraamd aan de hand van standaard percentages (vuistregel) (1,95% per jaar van het investeringsbedrag voor wegen en 1,2% per jaar voor vaarwegen). Deze vuistregel is getoetst en de uitkomst hiervan is dat de huidige werkwijze en standaard percentages ten aanzien van areaaluitbreiding nog steeds voldoet. In het jaar van gereedkomen van de areaaluitbreiding vindt nacalculatie (P*Q) plaats van de beheer- en onderhoudskosten. Het beheer- en onderhoudsbudget wordt in het eerstvolgende begrotingsjaar in de begroting en de meerjarenraming op basis van de nacalculatie aangepast.

Trends en optimalisaties werkwijze

Het normbudget is het jaarlijks gemiddeld benodigde budget om al het areaal eeuwigdurend te kunnen beheeren. Het normbudget wordt gebruikt om de benodigde budgetten te bepalen voor het in stand houden van de kapitaalgoederen volgens het vastgestelde kwaliteitsniveau. Verschillende ontwikkelingen zijn van invloed op de uitkomsten van de normbudgetberekening. Zo wordt uitgegaan van een lichte groei van de intensiteiten op het provinciale wegennet. Verder wordt er toegewerkt naar een verduurzaming van de infrastructuur, waarbij de focus ligt op de kosten en opbrengsten over de gehele levenscyclus. Daarnaast realiseert de Provincie Noord-Holland een aantal bedieningscentrales. Onderzocht wordt of bundeling van deze centrales kan leiden tot een grotere efficiency.

In de Nota Kapitaalgoederen 2011 is geconstateerd dat de beheerlasten toenemen. Op verzoek van PS is vervolgens een onderzoek gestart naar andere marktbenaderingen, waarbij betaling geschiedt op basis van prestatie-eisen en de provincie meer in regie gaat werken. De uiteindelijk gekozen aanpak is de invoering van geïntegreerde gebiedscontracten. Hierdoor zullen een aantal taken, waaronder het programmeren van het variabel onderhoud in samenwerking met de markt worden gedaan. Met deze marktbenadering probeert de Provincie Noord-Holland optimaal gebruik te maken van de kennis uit de markt. Daarbij maakt de invoering van het beheermodel "assetmanagement" het mogelijk om gericht te kunnen sturen op beleidsthema's door middel van de bedrijfswaarden. Centraal hierbij staat de afweging tussen prestaties, risico's en kosten.

De huidige werkwijze voor de uitvoering van het beheer en onderhoud bevat een aantal mogelijkheden voor optimalisaties. Door verder vooruit te plannen kan het beheer en onderhoud geoptimaliseerd worden over de gehele levensduur van een object. Een integrale afweging tussen nieuwbouw- en onderhoudsactiviteiten maakt het mogelijk om efficiënter met de beschikbare middelen om te gaan.

Berekening normbudget

Voor deze nota is een nieuw normbudget berekend door een onafhankelijk ingenieursbureau. Het nieuwe normbudget van 92,9 miljoen euro is vervolgens op verschillende manieren, intern en extern, getoetst. We kunnen concluderen dat de uitkomsten van de normbudgetberekening robuust en betrouwbaar zijn. Bovendien zijn de uitkomsten in lijn met de Nota Kapitaalgoederen 2011.

3. Financiering

Door toepassing van een aantal optimalisaties van de werkwijze (zoals assetmanagement en gebiedscontracten), wordt er efficiënter gewerkt. Dit is verwerkt in een taakstelling. Deze taakstelling is in mindering gebracht op het normbudget, dit is het taakstellend normbudget. Het taakstellend normbudget voor vast en variabel onderhoud is vergeleken met de budgetten in de begroting; het werkelijk budget. Het blijkt dat het werkelijk budget bij het vast onderhoud hoger is dan het taakstellende normbudget. Bij het variabel onderhoud geldt dat het werkelijk budget lager is dan het taakstellende normbudget. Door het verschil bij het vast onderhoud in te zetten voor het variabel onderhoud kan het verschil verkleind worden. Vanwege de lopende contracten voor vast onderhoud wordt niet in 2017 maar in 2018 overgegaan op het nieuwe taakstellende normbudget.

Vanaf 2023 is sprake van een structureel verschil van 12,6 miljoen euro tussen het werkelijke budget en het normbudget. Door efficiënter te werken (onder andere door invoering van gebiedscontracten en assetmanagement) kan het verschil bij de volledige invoering van de gebiedscontracten worden verminderd met 7,8 miljoen euro (zie taakstellend normbudget). Het resterende verschil van 4,8 miljoen wordt met name veroorzaakt doordat de voorziene areaaluitbreiding bij variabel onderhoud nog niet structureel is verwerkt in de begroting. Door de huidige stand van de voorziening leidt dit in de huidige collegeperiode niet tot een extra claim op de begroting en kan er in 2019 zelfs 10 miljoen euro van de voorziening worden afgeroomd. Met het vaststellen van deze NIKG wordt gestart met een systematiek ten aanzien van de egalisatievoorziening variabel onderhoud, waarbij de benodigde stand van de voorziening over een periode van 15 jaar wordt gezien. Volgens deze systematiek dient er vanaf 2021 weer bijgestort te worden in de voorziening.

De effecten van de NIKG zijn budgettair neutraal en passen binnen de huidige financiële kaders.

4. Proces en procedure

De belangrijkste inzichten over de financiële effecten van de Nota Infrastructurele kapitaalgoederen hebben als input gediend voor het meerjarig financieel perspectief bij Kaderbrief/begroting 2016. (Definitieve) financiële verwerking van alle mutaties zal plaatsvinden bij Kaderbrief 2017/ Begroting 2017.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. G.E.A. van Craaikamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 69

Provinciale Staten van Noord-Holland;

overwegende het verlopen van de Nota Kapitaalgoederen 2011-2015;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 augustus 2015,
nr. 665244/665412;

besluiten:

De Nota Kapitaalgoederen 2016-2019 met alle daarin opgenomen uitgangspunten als kader voor het planmatig beheer van onze kapitaalgoederen vast te stellen.

Haarlem, 28 september 2015

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, wnd. statengriffier